

Broj: 10-139/2018
Datum: 24.04.2018.

PRAVILA POSLOVANJA OB - PRILOG 1

PRAVILNIK O KATEGORIZACIJI KLIJENATA

1. KATEGORIZACIJA KLIJENATA

1.1. Ovlašćena banka (OB) će pre pružanja usluge klijente razvrstati u određenu kategoriju, a u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i aktima Komisije za hartije od vrednosti. Ovu kategorizaciju, OB sprovodi na osnovu informacija koje su joj dostupne u vezi sa klijentovim:

1. investicionim ciljevima;
2. znanjem i iskustvom;
3. finansijskom pozicijom.

1.2. OB će svakog klijenta putem trajnog medija (u papirom obliku,elektronskim putem) obavestiti o:

1. kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
2. nivou zaštite interesa koja će mu biti pružena;
3. mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

2. KATEGORIJE KLIJENATA

OB svoje klijente može svrstati u kategoriju:

-profesionalnih klijenata

- malih klijenata

2.1. Profesionalni klijent

Profesionalni klijent je klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima i koji ispunjava uslove propisane Zakonom.

Pod profesionalnim klijentom u vezi sa svim investicionim uslugama i aktivnostima i finansijskim instrumentima, smatraju se:

- 1) lica koja za poslovanje na finansijskom tržištu podležu obavezi odobrenja, odnosno nadzora od strane nadležnog organa, kao što su:
 - a) kreditne institucije
 - b) investiciona društva
 - c) druge finansijske institucije čije poslovanje je odobrio ili nadzire odgovarajući nadzorni organ
 - d) društva za osiguranje
 - e) institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje

- f) penzijski fondovi i njihova društva za upravljanje
 - g) dileri produktnih berzi
 - h) kao i ostala lica koja nadzire nadležni organ
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:
- a) ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra;
 - b) godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra;
 - c) sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra;
- 3) Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i ostale slične međunarodne organizacije.

2.2. Mali klijent

Svi klijenti, pravna i fizička lica, koji po Zakonu i aktima Komisije kao i na osnovu svojih investicionih ciljeva, znanja i iskustva, finansijske pozicije ne pripadaju kategoriji profesionalnih klijenata svrstavaju se u male klijente.

3. NIVO ZAŠTITE INTERESA KLIJENATA

3.1. Zaštita profesionalnih klijenata

Nivo zaštite profesionalnih klijenata po pravilu je manji u odnosu na nivo zaštite koji se pruža malim klijentima.

Prilikom pružanja usluga profesionalnom klijentu, investiciono društvo može smatrati da taj klijent:

- 1) ima dovoljno znanja i iskustva na području investiranja u određene vrste finansijskih instrumenata ili usluga, odnosno znanja i iskustva potrebnih za razumevanje rizika povezanih sa transakcijom ili upravljanjem njegovim portfoliom, odnosno onim uslugama, transakcijama, vrstama transakcija ili instrumentima za koje je razvrstan kao profesionalni klijent;
- 2) može, u okviru usluge investicionog savetovanja koje mu pruža investiciono društvo, finansijski podneti sve rizike investiranja saglasno svojim investicionim ciljevima.

Profesionalni klijent nema pravo na obeštećenje iz sredstava Fonda za zaštitu investitora.

3.2. Zaštita malih klijenata

Mali klijenti uživaju veću zaštitu iz razloga što ne poseduju dovoljno znanja i iskustva o investiranju u finansijske instrumente i rizike povezane sa tim ulaganjima, te će OB male klijente, pre zaključenja ugovora, bliže informisati i upoznati sa:

- 1) uslugama koje OB pruža, a koje su definisane Zakonom, aktima Komisije za hartije od vrednosti i Pravilima poslovanja OB
- 2) finansijskim instrumentima, njihovoj prirodi i vrstama rizika koje određeni finansijski instrument nosi;
- 3) zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta u slučaju kada OB drži za račun klijenta finansijske instrumente i novčana sredstava;

- 4) troškovima i naknadama OB, organizatora tržišta, Komisije za hartije od vrednosti, Centralnog registra, trećih strana u zemlji i inostranstvu (detaljne informacije su sadržane u Informacijama za male klijente koje su postavljene na web sajtu banke)

Mali klijent ima pravo na obeštećenje iz sredstava Fonda za zaštitu investitora u slučaju stečaja kreditne institucije (čije je OB deo) do iznosa od 20,000 evra u dinarskoj protivvrednosti. Obeštećenje se odnosi na sledeća potraživanja:

- 1) novčana potraživanja u dinarima koja član Fonda, OB, duguje klijentu ili koja pripadaju klijentu, nastala po osnovu obavljanja investicionih usluga i aktivnosti iz odredbe člana 134. stav 1. Zakona
- 2) potraživanja za povraćaj finansijskih instrumenata koji pripadaju klijentu člana Fonda, OB, i koje drži OB za račun klijenta u vezi sa odredbama o jednoj ili više investicionih usluga i aktivnosti iz odredbe člana 134. stav 1. Zakona;

4. PROMENA KATEGORIJE

OB će klijenta, pre pružanja usluge, a na osnovu informacija o tom licu koje su OB dostupne, obavestiti da ga je razvrstala u određenu kategoriju i o mogućnosti da zahteva izmenu kategorije i u skladu sa tim obezbedi odgovarajući nivo zaštite.

4.1. Promena kategorije klijenta koji je razvrstan kao profesionalni klijent

OB će profesionalnom klijentu, na njegov zahtev, omogućiti tretman sa višim nivoom zaštite, odnosno tretman koji imaju ostali klijenti koji nisu profesionalni klijenti.

OB će klijenta, pre pružanja usluge, a na osnovu informacija o tom licu koje su OB dostupne, obavestiti da se smatra profesionalnim klijentom i da će biti tretiran kao takav.

OB će obavestiti profesionalnog klijenta o mogućnosti izmene dogovorenih uslova kako bi sebi obezbedio viši nivo zaštite svojih interesa, s tim što je odgovornost na ovom klijentu da podnese zahtev za promenu kategorije i zatraži viši nivo zaštite svojih interesa, i to kada smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima svojstvenim nekoj investiciji.

Viši nivo zaštite interesa se obavezno pruža kada profesionalni klijent zaključi ugovor u pisanoj formi sa investicionim društvom kojim precizira da ne želi da bude tretiran kao profesionalni klijent, a takav ugovor mora jasno da odredi da li se odnosi na jednu ili više usluga, odnosno transakcija ili na jednu ili više vrsta finansijskih instrumenata, odnosno transakcija.

4.2 Promena kategorije klijenta koji je razvrstan kao mali klijent

OB može tretirati i druge klijente kao profesionalne klijente na njihov zahtev i kada proceni da takav klijent poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima, a u zavisnosti od vrste transakcija ili usluga.

Klijenti koji su tretirani kao mali klijenti na lični zahtev mogu se odreći višeg nivoa zaštite koju podrazumeva njihov status u skladu sa sledećom procedurom:

- 1) klijent u pisanom obliku obaveštava investiciono društvo da želi da bude tretiran kao profesionalni klijent, u odnosu na sve ili na neku pojedinačnu investicionu uslugu, odnosno transakciju ili za određenu vrstu transakcija, odnosno finansijskih instrumenata;
- 2) OB će nedvosmisleno i u pisanoj formi upozoriti klijenta o zaštiti interesa i pravu na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora, a koje ovim putem može da izgubi;
- 3) profesionalni klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Pre nego što usvoji zahtev klijenta za odricanje od višeg nivoa zaštite, OB će preduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se utvrdilo da klijent koji zahteva da bude tretiran kao profesionalni klijent ispunjava za to propisane uslove. Procena podrazumeva utvrđivanje da li klijent ispunjava najmanje dva uslova propisana za kvalifikovane investitore:

- 1) da je izvršio transakcije na finansijskim tržištima uz prosečnu učestalost od najmanje 10 transakcija po kvartalu u toku poslednje godine i u vrednosti od 50.000 evra kvartalno;
- 2) da veličina portfolia finansijskih instrumenata, uključujući i novac, tog klijenta prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) klijent radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje ulaganja u hartije od vrednosti.

4.3. Klijenti su dužni da OB, blagovremeno obaveštavaju o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu njihove kategorizacije..

4.4. Kada utvrdi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji klijenata, OB će preduzeti mere radi promene kategorije klijenta

5. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Pravilnik je integralni deo Pravila poslovanja Ovlašćene banke. Stupa na snagu po dobijanju prethodne saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti Republike Srbije na Pravila poslovanja Ovlašćene banke, a počinje da se primenjuje narednog dana od objavljivanja na internet stranici Ovlašćene banke.

ERSTE BANK AD NOVI SAD

Izvršni odbor

Slavko Carić

Predsednik Izvršnog odbora

Jasna Terzić

Član Izvršnog odbora